

конвенциям 1949 года, посвященного четкому определению правового статуса членов международных террористических организаций. Внесение изменений в Устав ООН в области расширения перечня оснований для реализации индивидуальной или коллективной самообороны государств также решило бы целый ряд проблем. Такая задача видится очень сложной, но необходимой, и ведущую роль в процессе борьбы с новой угрозой международному миру и безопасности должна сыграть именно Организация Объединенных Наций, как единственная на сегодняшний день глобальная организация.

Коваль Д.О.

*аспірант кафедри міжнародного права та міжнародних відносин
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ДЕФІНІЦІЯ ПОНЯТТЯ «КУЛЬТУРНІ ЦІННОСТІ» В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

Поняття «культурні цінності» в міжнародному праві на даний момент точно не визначене. Спроби детермінувати його нормативно закінчувалися складанням переліку об'єктів, що можуть виступати в якості культурних цінностей. Саме тому велика увага приділяється проблемі чіткого визначення поняття «культурні цінності» та його змістового наповнення.

Перш за все, необхідно відмітити, що до 2003 року міжнародним правом регулювався захист лише матеріальних культурних цінностей. Захист духовних (нематеріальних) культурних цінностей регулювався низкою розрізнених міжнародно-правових договорів з питань релігії, мови та ін., а також авторським правом (правом інтелектуальної власності). У 2003 році було прийнято Конвенцію про захист нематеріальної культурної спадщини, що стала консолідованим документом в справі захисту культурних цінностей у різних їх проявах.

Проблема поділу культурних цінностей на матеріальні та духовні походить із філософії, де всі цінності поділялись на матеріальні та духовні. Така ж концепція була використана при формуванні перших міжнародно-правових норм, що стосувались захисту культурних цінностей. За допомогою такого поділу було відділено ту частину культурних цінностей, що, на думку тогочасного світового співтовариства, могла підлягати міжнародно-правовому захисту.

У СРСР термі культурні цінності вперше з'явився у ст. 142 ЦК РСФСР. Цей термі визначався як «имущество, имеющее значительную историческую, художественную или иную ценность для общества». Ця дефініція, незважаючи на свою неточність та неконкретність була все таки досить прогресивною в силу того, що існуючі на той час (власне як і на сьогодні) міжнародні договори не передбачали взагалі якого-небудь визначення культурних цінностей. Поняття розкривалося шляхом простого переліку об'єктів, що підпадають під категорію «культурні цінності».

Наряду із терміном «культурні цінності» у міжнародному праві використовувалися такі поняття як «історичні і культурні цінності», «пам'ятники історії і культури», «культурна спадщина», «культурні об'єкти», «культурні досягнення» та ін. Таке велике різноманіття термінів для позначення однієї і тієї ж групи об'єктів звичайно не додає ясності в питання їх захисту та застосовуваного права.

Цінності — філософський термін, що є виразом суті буття. У правовій площині цінності перетворюються на майно або власність. У зарубіжному законодавстві, літературі та правозастосовній практиці термін цінності не вживається для позначення матеріальної складової культури. Він замінений поняттям «property», що дослівно означає «власність». Власність цілком юридичний термін, що на наш погляд повністю відображає суть об'єктів, що підпадають під захист.

На наш погляд цілком можна погодитись з визначенням даним А.П. Сергеевим, згідно якого, культурні цінності як об'єкт правової охорони охоплює лише такі матеріальні цінності, що є результатом людської діяльності, а також деякі об'єкти оточуючого середовища, що перетворені людиною або тісно пов'язані з його діяльністю.

Проте не будь-який матеріальний результат людської діяльності може розглядатися як культурна цінність. Такими може бути визнано лише ті предмети культури, тобто такі предмети діяльності людини, що відносяться до культурних благ. Культурні блага — найбільш широка категорія, що охоплює як результати матеріального, так і духовного виробництва. В юридичній літературі запропоновано цю категорію іменувати «досягненням культури».

Вважаємо, що такий підхід цілком відображає поняття культурних цінностей та забезпечують чітке розуміння тієї групи об'єктів, що підлягають охороні згідно міжнародного права. Єдиною ремаркою є те, що на наш погляд все таки доцільніше використовувати поняття власність, що не прив'язане до філософського розуміння досягнень культури та юридично вірно відображає коло об'єктів, що повинні користуватися захистом.

Грушко М.В.

*асистент кафедри міжнародного права та міжнародних відносин
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПРИНЦИПИ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ЗАХИСТУ ЖІНОК В ВОЄННОМУ ПОЛОНІ

Порушення прав людини в умовах збройного конфлікту є порушенням основних міжнародних принципів права в галузі прав людини й гуманітарного права, закріплених у міжнародно-правових документах.

В числі жертв збройних конфліктів знаходиться така категорія осіб як військовополонені. Особливо детального розгляду вимагає питання, пов'язане